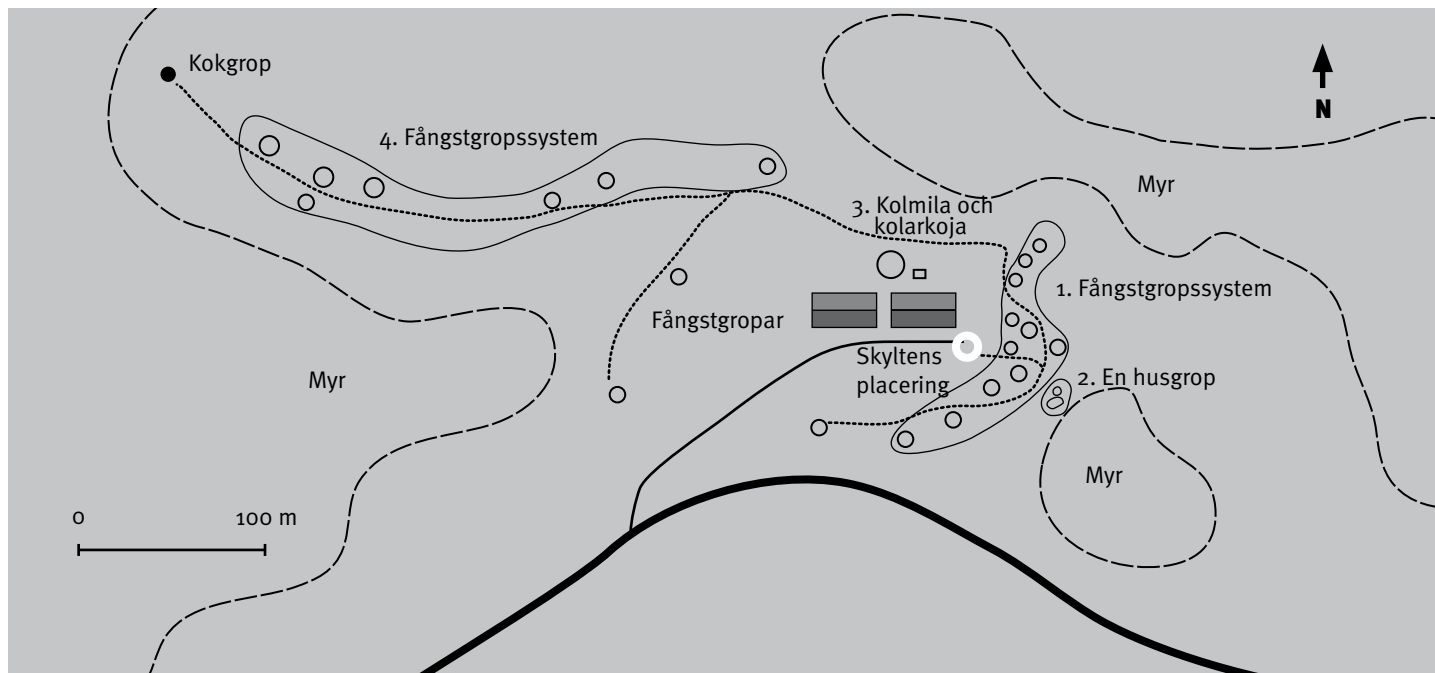

FÖLJ FORNTIDEN PÅ HEDEN!

FÖR ATT DU SKA FÅ LITE HJÄLP ATT HITTA FÅNGSTGROPARNA OCH DE ANDRA LÄMNINGARNA HAR MARKÖRER PLACERATS UT. HÅLL UTKIK EFTER TRÄSTOLPAR MED BLÅ TOPPAR! DU KAN BÖRJA BAKOM PLANKET OCH SEDAN FORTSÄTTA VÄSTERUT.

1. FÅNGSTGROPSSYSTEMET I ÖSTER

Försök att hitta alla fångstgroparna! De ligger inom ett 145 x 40 meter stort område som böjer av mot sydväst. Groparna har med tiden rasat in men de syns väl ändå. De är ovala och har lite spetsiga eller rundade bottenplan. Längden är 3 till 4 meter, bredden 2 till 3 meter och djupet omkring en halvmeter.

START OCH MÅL

Om du går till myrkanten i norr och ställer dig vid den första gropen så är du på START! Träna på att ta meterlånga steg och sedan är det bara att köra igång!

För att komma till grop 2: tag 22 steg

Till grop 3: 14 steg

Till grop 4: 11 steg

Till grop 5: 9 steg

Till grop 6: 26 steg

Till grop 7: 24 steg

Till grop 8: 14 steg

Till grop 9: 9 steg

Till grop 10: 9 steg

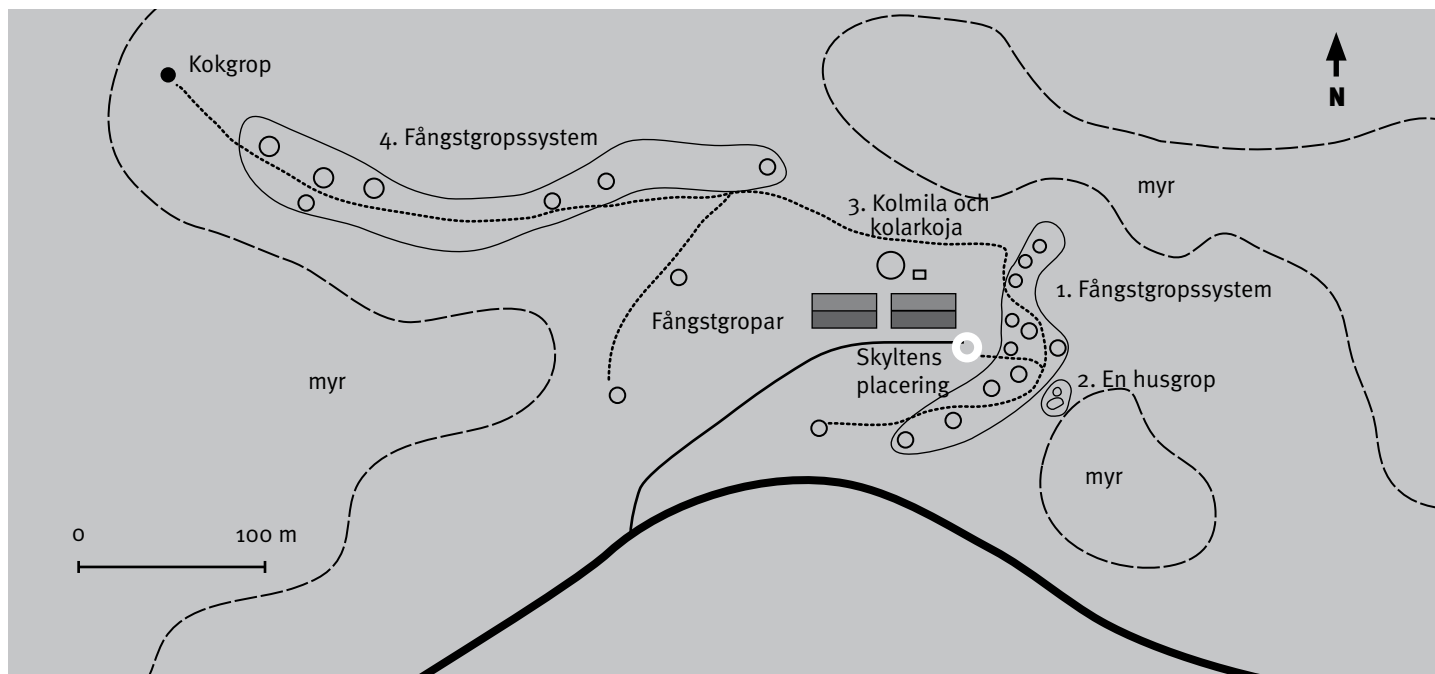
Till grop 11: 6 steg

En tolfte fångstgrop finns i fortsatt västlig riktning och när du hittat den är du i MÅL!

2. HUSGROPARNA

Tyckte du att du såg flera misstänkta gropar eller svackor bland fångstgroparna? I så fall kan det ha varit någon av de två husgroparna. Den största ligger kant i kant med en fångstgrop och man har utnyttjat de naturliga strandvallarna vid husbygget. I sin helhet är husgropen 22 meter lång och 11 meter bred, om man räknar från vallarnas ytterkanter. Själva golvet ligger 3 dm lägre än den naturliga markytan. Golvytan är 14 meter lång och 3,5 meter bred.

Den andra husgropen är väldigt flack men den är fullt möjlig att se. Ställ dig vid markören och titta på marken, där finns en försänkning som omges av en låg vall.

3. KOLMILAN OCH KOLARKOJAN

Om du går bakom förrådsbyggnaderna kan du se resterna av en kolmila och en kolarkoja. Kolmila avtecknar sig i marken som en rund förhöjning. Kolarkojan ligger bredvid.

Vi befinner oss i trakterna av flera bruksorter: Melderstein, Avafors och Vitåfors. Masugnar och smedjor krävde enorma mängder träkol och runt om i bygderna kolade bönderna åt bruken. Den här milan kan ha bränts för något bruksräkning på 1700- eller 1800-talet.

Den vanligaste typen av kolmila var resmila. Namnet kommer sig av att timret restes upp i milan. Det fanns också liggmilor där timret lades ned. Milan byggdes på ett kolvedslager, en ”rost”, som gjorde att det kom in luft underifrån.

Sedan veden staplats upp ”stybbades” milan, vilket innebar att veden täcktes med torv och jord. Stybbningen stängde ute syret och det var en förutsättning för kolningen. Kom syret in brann veden upp! Kolningen var klar efter knappt en vecka. När milan svalnat revs den och träkolet kördes iväg med häst och vagn.

Vid kolningen bildades håligheter och gas, täpptes hålen inte igen kunde milan ta eld. Därför krävde milan skötsel dygnet runt. Kolaren hade en liten koja bredvid där han kunde vila mellan varven och värma sig framför stenugnen. Oftast är det bara resterna efter stenugnen som bevarats – titta efter enstensamling i marken!

4. FÅNGSTGROPSSYSTEMET I VÄSTER

Din promenad på Heden är inte riktigt klar ännu – du har det längsta fångstgropssystemet kvar! Det är 280 meter långt men innehåller bara 7 gropar. Det börjar vid en myr och går sedan rakt västerut, ut på en udde som skjuter ut i ännu en myr. Groparna ligger mellan 10 och 100 meter från varandra. Om groparna är från samma tid bör det ha funnits stängsel emellan.

Om du tittar på kartan så ser du att de två fångstgropssystemen tillsammans med myrarna bildar en återvändsgränd. Här inne i fållan tog det stopp för älgarna.

Längst ut på udden finns en kokgrop och ner mot vägen ligger två fångstgropar till.